

כ"ו טבת תשע"ג
08 ינואר 2013

סקירת ביניים של פרק הגשם שהחל ב-4 בינואר 2013

כללי

פרק הגשם החל ב-4 בינואר 2013 בשעות הערב. הוא נמשך עד היום, ה-8 בינואר, וצפוי להימשך גם ביומיים הבאים. עד עתה הגיעו כמויות הגשם בצפון הארץ ובמרכז ל-100-200 מ"מ ומקומית גם מעל ל-200 מ"מ. בימים הקרובים צפויות כמויות גדולות נוספות, וכך עשויה להתקבל מערכת גשם ארוכה עם כמויות של 150 מ"מ ויותר בשטחים נרחבים של הארץ ובחלק מהאזורים אף למעלה מ-250 מ"מ. אירוע בסדר גודל כזה הן מבחינת הכמות המצטברת לאירוע והן מבחינת רצף הימים של כמויות גשם גבוהות אינו שכיח ולאחרונה התרחש בפברואר 2003. בחלק מהאזורים כמות המשקעים המצטברת מתחילת העונה ועד למועד זה היא מהגבוהות ביותר שנרשמו והתרחשה לאחרונה רק בחורף 1994/1995. האירוע מתאפיין ברוחות סוערות שהגיעו בבוקר ה-7 בינואר, בחלק מהאזורים, למהירויות מרביות של 65 עד 85 קמ"ש ולמשבים בעוצמה של 100 קמ"ש ויותר.

כמויות הגשם 8-4 בינואר 2013

כמות הגשם הגדולה ביותר באירוע עד כה (8 בינואר בשעה 15:00) נמדדה בגלעד שברמות מנשה – 250 מ"מ. כמויות גשם של כ-200 מ"מ ויותר נרשמו גם בצפון רמת הגולן ובגליל העליון. כמויות של כ-150 מ"מ נרשמו במישור החוף המרכזי ובמקומות מסוימים בגליל התחתון. כמויות שבין 120 ל-150 מ"מ נמדדו בהרי המרכז, בעמקי הצפון ובאזור הכנרת. בדרום הארץ כמויות הגשם היו קטנות בהרבה – בנגב ובערבה ירדו מספר מ"מ בלבד (טבלה 1).

גשם מצטבר מתחילת העונה

בטבלה 1 מוצגות גם כמויות הגשם המצטברות מתחילת עונת הגשמים עד היום בהשוואה לממוצע הרב שנתי לתקופה המקבילה. בצפון הארץ כמויות הגשם המצטברות מתחילת העונה מגיעות ל-150%-200% מהממוצע הרב שנתי לתקופה המקבילה ובמקומות מסוימים לאף יותר מכך. במישור החוף המרכזי והדרומי מגיעות הכמויות המצטברות ל-130%-170% מהממוצע ובהרי המרכז ל-100%-150%. יש לציין כי כמויות מרשימות אלו מאפשרות להתייחס גם לממוצע הרב שנתי לעונה כולה (המוצג בעמודה השמאלית בטבלה): בחיפה הכמות עד כה מהווה 100% מהממוצע הרב שנתי לעונה כולה. באזור הצפון הכמויות מהוות 70%-90% מהכמות העונתית הכוללת (בהשוואה ל-40%-45% המתקבלים עד למועד זה בממוצע רב שנתי). במישור החוף הכמויות מהוות 60%-80% מהכמות העונתית (בהשוואה לכ-50% המתקבלים עד למועד זה בממוצע רב שנתי).

שלג

עד עתה ירד שלג בחרמון בלבד. בהמשך צפוי לרדת שלג בהרי הצפון וכן בהרי המרכז, כולל ירושלים ולהיערם. ירידת שלג בירושלים מתרחשת אחת לשנה-שנתיים (לאחרונה ב-1 במרץ 2012) אולם רק בחלק מהמקרים הוא נערם על הקרקע לעומק משמעותי. לאחרונה ירד שלג בכמות גדולה בינואר 2008 אז הגיע עומקו ל- 20-10 ס"מ. אירועים נוספים בעשור האחרון: פברואר 2004 (10 ס"מ), פברואר 2003 (25 ס"מ) וינואר 2000 (28 ס"מ).

רוח

פרק הזמן שבין ה-6 בינואר בערב ל-7 בינואר בשעות הבוקר הצטיין ברוחות חזקות במיוחד. במקומות רבים, במיוחד לאורך החוף ובאזורים הגבוהים, הגיעה מהירות הרוח לערכים של 65 עד 85 קמ"ש עם משבים בעוצמה של יותר מ-100 קמ"ש. במספר תחנות נמדדו הערכים הגבוהים ביותר מאז שנת 2000: בירושלים – מרכז נמדדה מהירות מרבית של 66 קמ"ש ומשב מרבי בעוצמה של 111 קמ"ש. (השיאים הקודמים לתקופה זו: מהירות של 60 קמ"ש ומשב של 96 קמ"ש נמדדו בינואר 2000).

באוניברסיטה בחיפה נמדדה מהירות מרבית של 85 קמ"ש, שניה בעוצמתה רק לזו שנמדדה בפברואר 2012 (88 קמ"ש), ודומה לזו שנמדדה בדצמבר 2010 ובפברואר 2006, אך המשב המרבי שנמדד באירוע הנוכחי – 124 קמ"ש הוא הגבוה ביותר מאז שנת 2000 (משבים בעוצמה של 115 עד 120 קמ"ש נמדדו באירועים שהוזכרו לעיל). ערך זה הוא גם הגבוה ביותר עד כה באירוע הנוכחי מבין כל התחנות.

לא בכל התחנות נשברו שיאים. ככלל, עוצמת הרוחות באירוע עד כה היא מהחזקות שנמדדו מאז תחילת העשור הקודם. היו מספר אירועים נוספים בהם נשבו רוחות בעוצמה דומה או קרובה לזו שבאירוע הנוכחי. לדוגמה: ינואר 2000, פברואר 2001, דצמבר 2002, ינואר 2004, פברואר 2006, ינואר 2008 ודצמבר 2010.

טבלה 1: כמויות הגשם מתחילת העונה עד עתה בהשוואה לממוצע

תחנה	כמות הגשם (מ"מ) ב-04-08/01/13*	כמות מצטברת מתחילת העונה עד 08/01/13*	ממוצע רב שנתי לתקופה המקבילה	% מהממוצע לתקופה המקבילה	ממוצע רב שנתי** לעונה כולה
נהריה	117	538	280	192%	605
חיפה - נמל	136	542	267	203%	539
עין השופט	175	543	304	178%	665
גלעד	250	517	300	172%	649
עין החורש	184	476	283	168%	576
כפר הס	186	481	286	168%	609
תל אביב - קרית שאול	134	377	278	136%	583
בית דגן	178	439	251	175%	524
חפץ חיים	162	402	246	163%	535
נגבה	66	309	229	135%	492
אילון (גליל מערבי)	164	663	359	185%	802
מרום גולן - פייכמן	221	676	311	217%	832
גמלא	144	447	233	192%	578
כפר גלעדי	183	555	317	175%	768
צפת - הר כנען	205	609	289	211%	671
חרשים	205	708	408	174%	959
דיר חנא	165	515	253	203%	590
מרחביה	149	337	208	162%	466
כפר בלום	116	426	213	200%	500
איילת השחר	157	429	194	221%	456
צמח	129	310	162	191%	382
שדה אליהו	105	218	119	184%	281
קדומים	153	370	270	137%	650
ירושלים	119	277	203	136%	537
בית ג'ימל	99	244	206	118%	509
ראש צורים	80	224	223	100%	561
באר שבע	6	63	74	85%	195
שדה בוקר	3	16	32	50%	93
אילת	1	26	12	217%	22

* כמויות הגשם מעודכנות ל-08/01/2013 שעה 15:00. השלמת הנתונים משעה 08:00 לשעה 15:00 בוצעה באמצעות תחנות אוטומטיות סמוכות.

** הממוצע הרב שנתי מתייחס לשנים 1981-2010 למעט חרשים הפועלת מאז 1983, גמלא הפועלת מאז 1991 וקדומים הפועלת מאז 2003 שממוצעייהן מותאמים לשנים 1981-2010.